

EUROPEJSKI TYDZIEŃ SZCZEPIEŃ

Zapobiegać Ochroniać Uodparniać

Szczepienia ochronne

Prezentacja przygotowana przez p. Katarzynę Wieczerzak na podstawie materiałów przekazanych przez Powiatową Stację Sanitarno - Epidemiologiczną w Płońsku

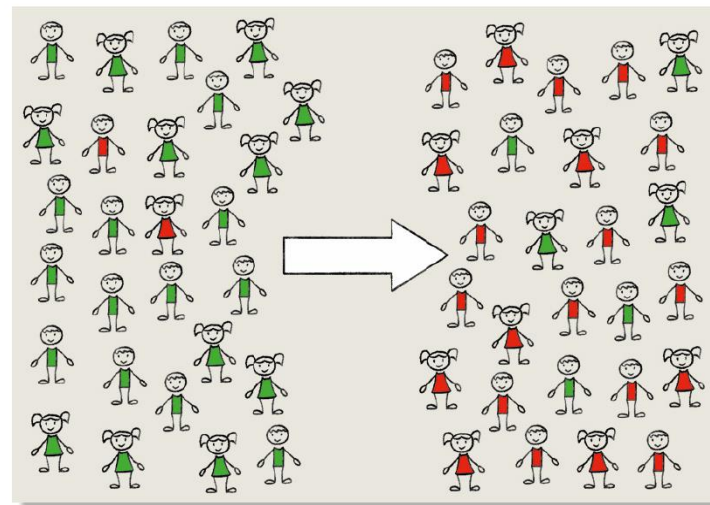

- ▶ Europejski Tydzień Szczepień to inicjatywa Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) obchodzona każdego roku w ostatnim tygodniu kwietnia. Pomaga ona **podnosić świadomość** w zakresie znaczenia szczepień w **zapobieganiu szerzeniu się chorób zakaźnych oraz ochronie zdrowia i życia ludzi**.
- ▶ Szczepienia ochronne to **najskuteczniejszy i najbardziej efektywny** sposób zapobiegania wielu chorobom zakaźnym. Zapewniając odporność, chronią nas przed ich groźnymi skutkami. Szczepiąc siebie i swoich bliskich, chronimy przed ciężkimi zachorowaniami także te osoby, których nie można zaszczepić z przyczyn medycznych.

Szczepienia ochronne

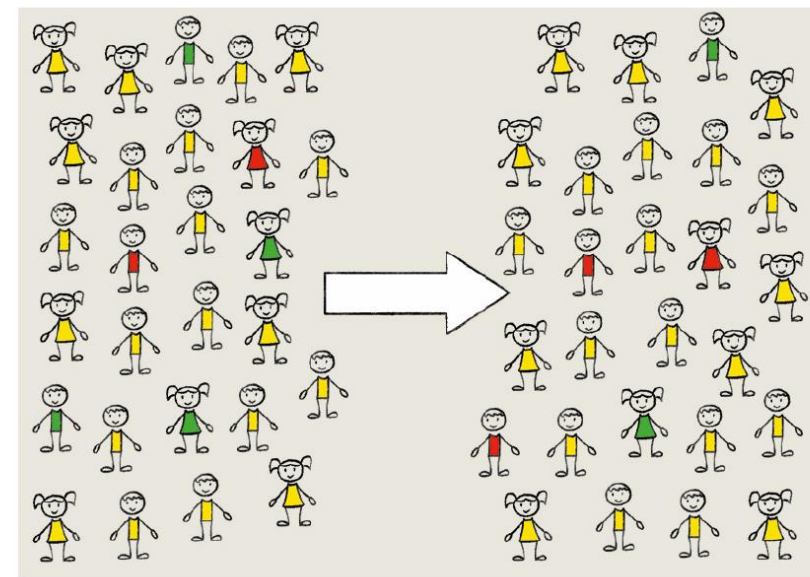
- ❑ Szczepionki uratowały życie milionów ludzi w Europie i na całym świecie. Powszechne szczepienia pomogły wyeliminować ospę i polio z Europy i sprawiły, że niegdyś często występujące choroby stały się rzadkością.
- ❑ Zaszczepienie się, może zatem pomóc w ochronie małych dzieci, osób starszych ze słabym układem odpornościowym, pacjentom onkologicznym, ale również wszystkim tym, którzy są zagrożeni w sytuacji szerzenia się chorób w społecznościach.

Kiedy nikt nie jest zaszczepiony, choroba rozprzestrzenia się.

Legenda: zielony ludzik – nieszczepiony, zdrowy; czerwony ludzik – nieszczepiony, chory (zaraża innych)

Kiedy większość osób jest zaszczepiona, choroba się nie rozprzestrzenia.

Szczepienia obowiązkowe

Główny Inspektorat Sanitarny opracowuje każdego roku Program Szczepień Ochronnych, potocznie nazywany Kalendarzem Szczepień. Zawiera on wykaz obowiązkowych i zalecanych szczepień oraz terminy ich przeprowadzenia.

Szczepienia obowiązkowe są bezpłatne, finansowane z budżetu państwa. Należą do nich szczepienia przeciw:

- ▶ gruźlicy,
- ▶ wirusowemu zapaleniu wątroby typu B (wzw B),
- ▶ rotawirusom,
- ▶ błonicy, tężcowi i krztuścowi,
- ▶ ostremu nagminnemu porażeniu dziecięcemu (poliomyelitis),
- ▶ inwazyjnemu zakażeniu *Haemophilus influenzae* typu B (Hib),
- ▶ odrze, śwince, różyczce,
- ▶ pneumokokom.

Szczepienia obowiązkowe są realizowane do 19 roku życia.

Szczepienia zalecane

Szczepienia zalecane **uzupełniają szczepienia obowiązkowe.**

Umożliwiają szerszą ochronę przed zachorowaniami:

- na ospę wietrzną,
- na grypę,
- wywołanymi zakażeniem meningokokowym,
- na wirusowym zapaleniu wątroby typu A,
- na kleszczowe zapalenie mózgu.

Do szczepień zalecanych należą również:

szczepienie przeciw HPV dziewcząt i chłopców w wieku 12-13 lat, szczepienie przeciw COVID-19.

Rozszerzony Program Szczepień

- Rozszerzony Program Szczepień (EPI) to inicjatywa zapoczątkowana przez Światową Organizację Zdrowia w 1974 r.
Ma na **celu zapewnienie każdemu dziecku równego dostępu do szczepionek ratujących życie**, niezależnie od położenia geograficznego i statusu społeczno-ekonomicznego.
- Działalność EPI, rozpoczęta 40 lat temu, początkowo skupiała się na **ochronie przed sześcioma chorobami wieku dziecięcego**, którym można zapobiegać poprzez szczepienia (gruźlica, błonica, krztusiec, tężec, polio i odra).
Od tego czasu **wprowadzono do stosowania szereg nowych szczepionek**, co znacznie rozszerzyło liczbę chorób zakaźnych, którym można zapobiegać w drodze szczepień, zarówno wśród dzieci i młodzieży, jak i dorosłych..

Rozszerzony Program Szczepień

Obecnie WHO w ramach programu EPI zaleca 13 szczepionek przeciw chorobom takim jak:

- gruźlica,
- błonica,
- krztusiec,
- tężec,
- Haemophilus influenzae typu B (Hib),
- wirusowe zapalenie wątroby typu B (HepB),
- polio,
- odra,
- różyczka,
- inwazyjna choroba pneumokokowa (PNC),
- rotawirusy (Rota),
- wirus brodawczaka ludzkiego (HPV)
- COVID-19.

KALENDARZ SZCZEPIEŃ DZIECI I MŁODZIEŻY NA 2024 ROK

Szczepionka przeciw	24h*	6 tygodni	2 miesiąc	3 miesiąc	4 miesiąc	5 miesiąc	6 miesiąc	7 miesiąc	13-15 miesięcy	16-18 miesięcy	6 lat	12-13 lat	14 lat	19** lat
Gruźlica	BCG													
Wirusowemu zapaleniu wątroby typu B	HBV		HBV					HBV						
Rotawirusom			RV											
Błonicy, tężcowi, krztuścowi			DTP	DTP	DTP	DTP				DTP	DTaP		Tdap	Td
Poliomyelitis				IPV	IPV	IPV				IPV	IPV			
Hib			Hib	Hib	Hib					Hib				
Pneumokokom			PCV		PCV				PCV					
Odrze, śwince, różyczce									MMR		MMR			
Ludzkiemu wirusowi brodawczaka													HPV***	
COVID-19									COVID-19					
Meningokokom			MenB i MenACWY lub MenC											
Grypie									IIV (po ukończeniu 6 m.ż.) lub LAIV (po ukończeniu 24 m.ż. do ukończenia 18 lat)					
Ospie wietrznej											VZV			
Wirusowemu zapaleniu wątroby typu A											HAV			
Kleszczowemu zapaleniu mózgu											KZM			

*szczepienie powinno być przeprowadzone przed wypisaniem dziecka z oddziału noworodkowego, **Td obowiązkowe lub Tdap zalecane, ***szczepienia bezpłatne w grupie 12-13 lat, w pozostałych grupach odpłatne lub częściowo refundowane.

■ szczepienia obowiązkowe
 ■ szczepienia zalecane
 ■ szczepienia zalecane, bezpłatne

BCG - szczepionka przeciw gruźlicy, **HBV** (Hepatitis B Vaccine) - szczepionka przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B, **DTP** - szczepionka przeciw błonicy, tężcowi i krztuścowi, całokomórkowa, **RV** - szczepionka przeciw rotawirusom, **DTaP** - szczepionka przeciw błonicy, tężcowi i krztuścowi, bezkomórkowa, **Tdap** - szczepionka przeciw błonicy, tężcowi i krztuścowi, bezkomórkowa z obniżoną zawartością antygenów błonicy i krztuśca, **IPV** (Inactivated Polio Vaccine) - szczepionka przeciw poliomyelitis, zabita, **Hib** - szczepionka przeciw Haemophilus influenzae typu b, **MMR** - szczepionka przeciw odrze, śwince i różyczce, **PCV** - skoniugowana szczepionka przeciw pneumokokom, **IIV** (Inactivated Influenza Vaccine) - szczepionka przeciw grypie (inaktywowana), **LAIV** (Live Attenuated Influenza Vaccine) - szczepionka przeciw grypie (żywa, donosowa), **MenB** - szczepionka przeciw meningokokom grupy B, **MenACWY** - szczepionka przeciw meningokokom grupy A, C, W, Y lub C, **HPV** - szczepionka przeciw ludzkiemu wirusowi brodawczaka, **VZV** - szczepionka przeciw ospie wietrznej, **HAV** (Hepatitis A Vaccine) - szczepionka przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu A, **KZM** - szczepionka przeciw kleszczowemu zapaleniu mózgu. **COVID-19** - szczepionka przeciw COVID-19

50 -ta Rocznicą Rozszerzonego Programu Szczepień (EPI)

- 50-lecie EPI to okazja zarówno do **uhonorowania osiągnięć programu, jak i wyznaczenia nowych celów na przyszłość.**
- Sukces w **zapobieganiu licznym chorobom, poprawie zdrowia dzieci i matek oraz zwiększaniu równego dostępu do opieki zdrowotnej.** Ponieważ świat stoi w obliczu zmieniających się wyzwań, takich jak zmiany klimatyczne, pandemie i postęp technologiczny, EPI będzie dostosowywać swoje strategie, tak aby pozostać kluczową siłą w kształtowaniu wyników zdrowotnych przez następne półwiecze.
- Dzięki wspólnym wysiłkom partnerów takich jak WHO, UNICEF, Gavi i innych, EPI może jeszcze bardziej wzmocnić swój wpływ, zapewniając, że niezbędne szczepienia pozostaną globalnym priorytetem i będą nadal skuteczne w zapobieganiu chorobom zakaźnym przez następne pokolenia.
- Obecnie **każdy kraj posiada program szczepień**, a szczepionki są powszechnie uznawane za jedną z najbezpieczniejszych, najbardziej opłacalnych i skutecznych metod profilaktyki chorób zakaźnych w zakresie zdrowia publicznego w celu utrzymania **stabilnej sytuacji epidemiologicznej w kraju.**